

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 7. srpnja 2020.

Analiza presude

Jurišić protiv Hrvatske
br. zahtjeva 29419/17

čl. 8. Konvencije – pravo na poštovanje obiteljskog života

Propust nacionalnih vlasti da u primjerenom roku izvrše sudske odluke o pravu na susrete i druženje doveo je do de facto odlučivanja u predmetu jer je uzrokovao nepopravljive posljedice za odnos između podnositelja zahtjeva i njegova sina te predstavlja povredu pozitivnih obveza država ugovornica u smislu članka 8. Konvencije.

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u odboru od 3 suca, 17. prosinca 2019., donio je presudu kojom je utvrdio da je Republika Hrvatska podnositelju zahtjeva povrijedila pravo na poštovanje obiteljskog života zajamčeno člankom 8. Konvencije.

Postupak u ovom predmetu potječe iz sukoba bivših partnera o dodjeli prava na susrete i druženja podnositelja zahtjeva s njihovim sinom I.R. Naime, zbog nedostatka suradnje između rastavljenih roditelja, podnositelj zahtjeva i M.R. opetovano su podnosili prijedloge pred nadležnim sudovima tražeći uređenje prava na susrete i druženje između podnositelja zahtjeva i I.R. Konkretno, u ovom predmetu susreti i druženja podnositelja zahtjeva s njegovim sinom regulirani su trima rješenjima o susretima i druženjima od kojih ni jedno nije izvršavano. Tako je primjerice drugim rješenjem o pravu na susrete i druženje, donesenim 14. svibnja 2010. godine, podnositelju zahtjeva omogućeno da sa svojim sinom provodi svaki drugi vikend. Međutim, nakon višestruko neuspješnih pokušaja provođenja ovrhe oduzimanja djeteta te izrečenih novčanih kazni M.R., ovrha te odluke trajala je više od devet godina i još uvijek traje. Tijekom cijelog tog razdoblja, I.R. je i dalje nastavio živjeti sa svojom majkom, a podnositelj zahtjeva samo je povremeno viđao sina koji sada ima 13 godina i odbija vidjeti oca.

Dana 20. studenog 2018. godine općinski sud je obustavio ovrhu odluke o susretima i druženjima s obrazloženjem da je ista neprovediva jer je I.R. potpuno otuđen od oca te bi mu njegovo odvajanje od majke u tim okolnostima predstavljalo veliki stres. Protiv te odluke podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu u kojoj je prigovorio trajanju ovršnog postupka i povredi njegovog prava na obiteljski život. Ustavni sud je utvrdio povredu prava podnositelja zahtjeva na suđenje u razumnom roku i njegovog prava na poštovanje obiteljskog života, dosudivši mu naknadu u iznosu od 13.200,00 kuna te naložio nadležnom općinskom sudu da donese pravomoćnu odluku u predmetu.

Dodatno, 28. travnja 2015. godine općinski sud proglasio je M.R. krivom za sprječavanje i neizvršenje mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe, osudivši je na uvjetnu kaznu zatvora od 6 mjeseci uz rok vremena provjeravanja od dvije godine. Trenutno su u tijeku još dva kaznena postupka protiv M.R. zbog istog kaznenog djela.

S obzirom da je u ovom predmetu Ustavni sud već ocijenio da je podnositelju zahtjeva povrijeđeno pravo na suđenje u razumnom roku i pravo na poštovanje obiteljskog života, Europski sud, ocjenjujući dopuštenost zahtjeva, morao je utvrditi je li podnositelj zahtjeva još uvijek žrtva povrede Konvencije. U tom smislu Europski sud je istaknuo da sama odluka donesena u korist podnositelja zahtjeva nije dovoljna da ga liši statusa žrtve osim ako nacionalne vlasti nisu izričito priznale povredu Konvencije i pružile zadovoljštinu za tu povredu ([Cocchiarella protiv Italije](#) [VV], stavak 71.). Primjenjujući ta dva uvjeta u ovom postupku Europski sud je zaključio da je zahtjev podnositelja dopušten i da još uvijek može tvrditi da je žrtva. Naime, iako je Ustavni sud u svojoj odluci izričito priznao da je došlo do povrede prava podnositelja zahtjeva na poštovanje obiteljskog života, naknada od 13.200,00 kuna koju je Ustavni sud kao zadovoljštinu dosudio podnositelju zahtjeva nije dostatna ako se uspoređi s iznosima dodijeljenim u usporedivim predmetima.

Nadalje, kako se ovaj predmet u suštini odnosi na neizvršenje sudskih odluka o pravu na susrete i druženja između podnositelja zahtjeva i njegovog sina, Europski sud je ispitivao jesu li domaće vlasti poduzele sve potrebne korake koji su se razumno mogli tražiti u konkretnim okolnostima predmeta. Pritom je Europski sud istaknuo da su mjerodavna načela u pogledu pozitivnih obveza država na temelju članaka 8. Konvencije u predmetima koji se odnose na provođenje ovrhe radi ostvarivanja prava na susrete i druženje sažeta u predmetima [Ribić protiv Hrvatske](#) (stavci 88.-89. i 92.-95.) te [K.B. i drugi protiv Hrvatske](#) (stavci 143.-144.). Ponavljajući utvrđena načela iz navedenih presuda Europski sud je naglasio da u ovoj vrsti predmeta primjerenost mjere treba prosuđivati na temelju brzine njezine provedbe s obzirom na to da protek vremena može uzrokovati nepopravljive posljedice na odnose između roditelja i djeteta.

Razmatrajući činjenična utvrđenja u ovom predmetu Europski sud je utvrdio da zaključak o osnovanosti zahtjeva može donijeti već na temelju činjenice da podnositelj zahtjeva još uvijek čeka ovrhu rješenja o dodjeli prava na susrete i druženja od 14. svibnja 2010. godine te činjenice da je i Ustavni sud sam utvrdio da je pretjerano dugo trajanje ovrhe rješenja dovelo do povrede prava podnositelja zahtjeva na suđenje u razumnom roku i prava na poštovanje njegovog obiteljskog života. Naime, propustom državnih vlasti da pravovremeno reagiraju na podnositeljeve poteškoće u redovitom održavanju susreta i druženja sa sinom onemogućeno je da otac i sin razviju potrebnu emocionalnu vezu. Takvim propustom domaće vlasti dopustile su da protek vremena *de facto* odluči o spornom pitanju jer se dječak otuđio od oca i odbija svaki kontakt s njim ([Ribić protiv Hrvatske](#), stavak 93.).

Europski sud je pri ocjeni osnovanosti zahtjeva cijenio nastojanja nacionalnih vlasti da opetovano provedu ovrhu rješenja, činjenicu da je M.R. u nekoliko navrata izrečena novčana kazna i da je 2015. godine čak bila osuđena u kaznenom postupku. No pretjerano dugo vrijeme koje je trebalo vlastima da pokrenu i provedu kazneni postupak nije bio prikladan odgovor na hitnost situacije.

Također, Europski sud je uzeo u obzir da je zbog napetih odnosa između roditelja zadaća nacionalnih vlasti bila otežana. Međutim, nedostatak suradnje između rastavljenih roditelja nije smatrao okolnošću koja sama po sebi može osloboditi vlasti od njihovih pozitivnih obveza temeljem čl. 8. Konvencije. Naime, kako je utvrđeno u presudi [Zawadka protiv Poljske](#) (br. 48542/99, stavak 67.) upravo takva okolnost nameće obvezu poduzimanja mjera kojima se usklađuju suprotstavljeni interesi stranaka, imajući na umu najvažnije interese djeteta.

Slijedom navedenog Europski sud utvrdio je da nacionalne vlasti nisu provele ovrhu radi ostvarivanja prava podnositelja na susrete i druženje s njegovim djetetom, čime su povrijedile njegovo pravo na poštovanje obiteljskog života koje je zajamčeno člankom 8. Konvencije.

Za utvrđenu povredu Europski sud je podnositelju dosudio pravednu naknadu u iznosu od 13.000,00 eura na ime neimovinske štete imajući u vidu iznos koji je podnositelju zahtjeva već dodijelio Ustavni sud, te dodatnih 1.500,00 eura na ime troškova i izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2020. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava